

Z Národopisné výstavy v Praze.

Přispěvky k dějinám českého divadla. Katalog divadelního oddělení výstavního právě vyšel ve způsobu cenné sbírky článků o rozvoji českého divadla — prožívá se za 50 kr. Dodáme-li, že má kůha přes 200 stránek, mnoho tabulek, vyobrazení atd., netřeba již ani povídat, že je cena ta neobyčejně nízká.

Výstava bude prodloužena do 20. října. Jak známo, měla být výstava uzavřena dne 28. září, leč vzhledem k její úspěšnosti a naději na pěkný přírůstek počtu návštěvníků, aby se usnesl, že výstava prodloužena bude až do neděle dne 20. října, do kteréžto doby snad nastalo doplnění se druhý milion návštěvy. Bylo by to velice prospěšné pro zájem budoucího muzea národopisného, pro něž má být výtěžek výstavního opatření základem. Teď po třech na venkově po návratu četných Pražanů z letních sídel, po příjezdu studentstva bude snad denní návštěva stále tak pěkná, jako ve dnech po sledních. Kdyby návštěva dosáhla pro neděle a svátky průměru 50.000 osob a pro všední dny jen 7300, byl by druhý milion dovršen. Zdá-li se nad to statistický den svatováclavský, není pochyby, že druhého milionu bude docíleno.

Čtvrtý sjezd českých šachistů na oslavu Národopisné výstavy československé, zahájen byl 25. m. m. o 6. hodin dopoledne v Městanské besedě u přítomnosti mnoha hostů venkovských nejen z Čech, ale i družné Moravy. Předseda spolku pan JUDr. Jan Květila uvítal vzletnou řečí četné přítomné šachisty, poukázal na vznik a rozvoj našeho života šachového od počátku, kdy zahájena rubrika šachová v Nerudově "Kronice" r. 1863, a kdy uspořádán příčiněm zesnulého horlivého šachisty našeho K. B. Kobra první sjezd šachistů českých v r. 1871. Od té doby konány dva další sjezdy v letech 1886 a 1891, kteréž, jak známo, přispěly k tomu, aby zájem o hru šachovou v Čechách značně pokročil. Za dobu třiceti let vytvořila se tichou prací za vedení mistrů nadaných a pilných česká škola úlohová, požívající pověstí co nejchvalnější ve světě šachovém. V oboru skládacím úlohy byl náš rozvoj úctyhodný; hra praktická však, pěstující individuální zápas, nešla krokem s rozvojem úlohářství. Po tomto přivítání přikročeno ihned k zápasům. Praktický turnaj vzhledem ku přání mnoha venkovských účastníků sjezdu rozdělen na dva oddíly, na turnaj hlavní, k němuž přihlášeno 12 hráčů, rozdělených losem do tří skupin po čtyřech hráčích a na turnaj vedlejší, k němuž přihlášeno 16 hráčů, rozdělených do čtyř skupin po čtyřech hráčích. Úhrnem zápasilo v celém turnaji tudíž 28 hráčů různé síly, ale stejného nadšení a živého zájmu dobytí cen nejpřednějších.

První čtvrt druhého milionu. — Dne 29 srpna byl doplněn počet prvních 250.000 návštěvníků ve druhém milionu návštěvy výstavní. Očekávalo se to již k večeru, jak i některé listy oznamovaly, ale návštěva toho nedosáhla. Nelze upřít, že nyní již denní návštěva ve svém průměru hezky převyšila doby počáteční; na doplnění prvního milionu potřebovalo se plně 89 dní, kdežto teď bylo čtvrtiny druhého milionu dosaženo již za osmáct dní po slavnosti "milionové". Do skončení výstavy zbývá již jen málo času; k doplnění druhého milionu bylo by třeba dle průměru nyníšního 54 dní. Zdá-li se však statistický den svatováclavský, netřeba se dosud vzdáti naděje, že druhý milion návštěvníků se dosáhne. Pro toho, kdo doplní první čtvrt druhého milionu chystal se dar 100 korun, který dostal pan Hynek Kalupay, holič z Bělského třídy.

Zemědělství Moravy a Slezska na Národopisné výstavě v Praze.

pořídil inženýr Ant. Vešel, jednatel ve Vel. Meziříčí na Moravě. Vedle bohatých expozic lidopisných všeho druhu jest postarání na výstavě také o to, aby znázorněno bylo co družné tyto země Morava a Slezsko plodí, jak hospodaří, a jaké je jejich hospodářské postavení mezi ostatními zeměmi českými i naproti sousedům Němcům. Pan jednatel Vešel, jako jednatel Horvácka, pořizoval podobného obsahu mapy a zprávy pro jemu svěřený kraj "Horácko" a byv dohládn od hlavního výboru rozšířil práci tuto na celou Moravu a Slezsko. Výstava tato je rozdělena, část nalezá se v české ohalapě, vedle abstrak budoucího zemědělského muzea, jsou to plodiny všeho druhu ve stéblech i jejich semena, sbírka dřev a jejich semen, sbírka půd z různých končin Moravy a jejich rozbor mechanický a chemický od V. Myslivce z Přerova. Po té jest pěkný model slováckého vinohradu od ředitelů hospodářské školy ve Bzenci pana J. Poláčka, jakož i sbírka semen zeleninových, které se na Slovácku hojně pěstují. K tomu patří se výstava plánů některých škol hospodářských a samostatné spisy hospodářského obsahu spisovatelů na Moravě. Druhá část výstavy nalezá se na levé galerii hlavního paláce národopisného; výstavou touto jsou znázorněny národnostní, bytné a majetkové poměry obyvatelstva Moravy a Slezska i dle kmenů, po té znázorněny plodné i živné poměry. Při vchodu na galerii nalezá se na prvních dvou polích veliký přehled Moravy i Slezska. Jednotlivé politické okresy jsou seřazeny v abecedním pořádku a vedle nich naznačeny červenými čarami vodorovnými okresy soudní v poměru velikosti vsívislé vzdálenosti; nápisy těchto soudních a berních okresů jsou různými barvami označeny, takže ihned poznáme, který kmen okres obývá.

Cenu při podkovářských závodech na výstavě národopisné v Praze obdržel též dle pražského sdělení, pan Ant. Maláček z Chicaga. Ceny rozdělány byly vyznamenáním závodníků dne 8. t. m. v české kovárně za přítomnosti zvaných zástupců korporací slavnostním způsobem.

Dne 2. září nastalo první výročí smutného dne, kdy Vojta Náprstek po několika denní těžké chorobě dokonal. U popelnice jeho v muzeu průmyslovém v Národopisné výstavě shromáždilo se četné přátel, především dam z nekdějšího amerického klubu, a uctivě vzpomínkou nezapomenutelnou památku Náprstkovu promluví o tom, jak vzpomenuiti na výstavě dne, kdy tělo zvěčnělého vlastence spáleno bylo v gothském crematoriu. Zvláštní shodou okolností stojí teď na výstavě americká residence v městech, kde před lety tak rád organizoval Náprstek hry české mládeže a kde teď zbudován je pavillon zahraničních krajanů našich, pro něž měl Náprstek tolik sympatií. V těch městech byla v pátek dne 6. m. m. (těžkož dne byla loni Náprstkovu mrtvola spálena) uctěna památka jeho přípevněním paněného nápisu, jenž se po výstavě nějakým trvalejším způsobem nahradí.

Jste-li čisti, jste vždy nejšťastnější. Po koupeli život zdá se spíše žít hoden. Představte si tu r. dost, kdybyste tak byli čisti skrz na skrz! Dra. Petra HOBOKO zbaví krev každé nečisté skvrny — po vzbudí každé životní ústrojí k činnosti. Jest děláno z čistých kořenek a rostlin. Lékařníci by rádi je prodávali, ale pouze místní jednatel Hoboko mají. Pište na adresu: Dr. Peter Fahrney, Chicago, Illinois.

Každá rodina ve Spojených Státech ví, že Severův Balsám proti plísní neuhý jest nejlepším prostředkem proti kašli.

Koňské maso jako potravina.

ZE NÁRODNÍCH LISTŮ.

V berlinském "ústředním listu" pro laičnou potraviny a věc politkovských" uveřejňuje prof. H. Beringer obšírný článek o koňském masu jakožto potravine, odporučuje důtklivě požívání jeho a praví v té příčině mimo jiné:

Zcela bezdůvodný, ba nesmyslný je předsudek, kterýž dosud většinu lidí zdržuje, aby nepožívali koňského masa. Nikdo zajisté neví a nedovede si vysvětlit, proč vlastně má odpor a nechuť ke koňskému masu. Každý však za to ví, že je kůň nejčistší zvíře a že je ze všech našich užitečných zvířat co do potravy nejchoulostivější. Kůň žere jenom dobrou, zdravou píci a pije jenom čistou vodu; on by raději hladem pošel, než by požil poloslavné hatlaniny, jakáž se namože překládá hovězímu dobytku a prasatům.

Koňské maso líší se co do chuti tak nepatrně od masa hovězího, že se často za toto přijímá a požívá. Nevědomky jedli jsme až všichni často koňské maso a jíme vědomky, s velkým gustem zcela podobné maso z oslů a mezků v pravých italských salátech, jakožto delicatessu a platíme je velmi drazo. Jest jenom vychováním vztýpený blud, že se koňského masa štítíme. Zcela tak dělo se v minulém století bramborům. Zde byla však přece omluva: lidé se bramborů báli. Byla totiž rozšířena bájka, že dělají brambory zimici, že hubí půdu a tak dále. Avšak o jakosti koňského masa není a nemůže být žádné nejistoty a přece se z jídelního listku vylučuje. Jest to účinek jakýchsi před tisíc lety vydaných náboženských předpisů oproti pohanstvu a škodě, jež tímto přes tisíc let trvajícím předsudkem evropskému lidstvu způsobena byla, je nesmírná. Nedá se ani vypočítati, jaké ztráty trpí národní jmění tímto zlehčováním koňského materiálu co do ceny. Se stanoviska lidskosti pak musí se hlouoce želeť, že kdežto miliony lidí bídne se živí brambory a jinými nevydatnými létkami, miliony centů nejlepšího a nejzdravějšího masa na zmar přicházejí.

Zkušenosť a vědecký rozbor dokázaly, že je koňské maso ze všech druhů masa poměrně nejživnější.

Koňské maso obsahuje 74-80 procent vody a 25-30 procent tuhné látky; hovězí maso obsahuje 76 procent vody a 24 procent hrnoty; telecí maso 78-85 procent vody a 21-15 procent látky tuhné. V hovězím masu nalezeno 21-25 procent bílkových látek (svaly tvořících sloučenin dusíkových), v koňském jest jich 22-20 procent. V suché substanci koňského masa je obsaženo až 15 procent dusíku, kdežto se tohoto v suché substanci hovězího masa nalezá jenom až do 13-5 procent.

Bouillon z koňského masa je obzvláště živný a stlivý. On obsahuje dvakrát tolik rozpuštěných dusičnanů, co bouillon z hovězího masa připravený. Proto dává se ve mnohých nemocnicích koňský bouillon pacientům, kteří posily potřebují. Pečlivě naložené koňské maso nabývá chuti a vůně masa hušho. Tato chuť je následkem krmení ovsem. Maso z koní, krmených jenom travou a senem, této chuti nemá. Koňské sádlo je ještě měkčí než vepřové. Ono obsahuje 4 procenta stearinu a 96 procent oleinu (vepřové sádlo jenom 38 až 62 procent oleinu) a stává se tekutým při 30 stupních teploty dle Celsia (vepřové teprv při 40 stupních dle Celsia). Jinou cennou vlastností koňského masa jest, že se déle udržuje než hovězína, surové i važené.

Nejvíce však doporučuje se koně k porážení ta okolnost, že je koňské maso ze všech nejzdravější. Umrá, trichin a podobných chorob kůň nemá a tuberkulosa (perlovka) je u koní nad míru řídká.

V letních vedrách
nejsou ani bolesti ani úžehy slunce vyjmuty.

Revmatické bolesti, neuralgie, bolesti v kyčlích a zádech

jsou povážlivými, protoz mějte

St. Jakobs Oel

stále při ruce, jelikož jest jistým prostředkem

v každý čas.

Povrhování koňským masem působí národnímu jmění nesmírnou škodu. Německá říše má dle posledního sčítání 3,852.000 koní. Za průměrné stáří koní v Německu považuje se 15 let. Ročně hyne tam tedy 257.000 koní. Z těch poráží se asi 86.000 kusů a lepeť druhy spotřebují se jakožto potrava pro lidi, horší druhy jakožto žrádlo pro psy. Masa ze 171.000 koní neuzívá se tedy vůbec, anebo jen nepatrně k technickým účelům. Jatečná váha koně obnáší 5 centů, zakopává se tedy jakožto mřehovina do země ročně 860.000 centů — malá část odváží se do továren na klib. Kdyby přicházelo koňské maso na trh, jako hovězí, telecí a t. d., dostoupila by cena (za cent) asi 24 zlatých. Povrhování koňským masem stojí tedy národ (v Německu) ročně 35 mil. marek.

Známy lučebník pro potraviny K. Voit páci denní potřebu masa pro vzrostlého člověka na 230 gramů, počítaje v to 15 gramů kosti a 21 gramů tuku. Mělo by tedy přes půl milionu lidí na celý rok silnou a zdravou potravu z masa, jež dosud se zahazuje.

Kdyby nebylo předsudku proti koňskému masu, poráželo by se (v Německu) ještě jednou tolik koní a mohlo by se jejich masem vydatně živit přes milion vzrostlých lidí. Avšak mnohem důležitější jest ještě, že by cena koňského materiálu se povzněla, kdyby koňské maso více se jedlo a z užívání koní jakožto dobytka jatečného měl by největší prospěch — chov koní. Vidi-li hospodář, že ze hřiběte jenom špatný kůň se vyvine, nebude ho pracně a nakladně vychovávat, nýbrž prodá ho na jatky. Budou se tedy pěstovati hřibata docela bezvadná. Koňský materiál se tím znamenitě zlepší a zemědělství bude míti z chovu koní mnohem větší zisk než dosud. A také je s různých hledisk interestem země a státu, aby předsudek proti koňskému masu byl překonán.

Žádný jiný lék na avéte nedělníku v případech břečí, koliky a podobných nemocí tak jako Perry Davis' Pain Killer. Nemore také přicházet rychle a potřebují tudíž rychlé pomoci.

Severův Olej sv. Gottharda jest nejlepší domácí masání proti revmatismu.

Letní choroby, průjem, koliku, zánět střev, cholera a bolesti v střevách léčí Severův lék proti choleře a prájmu. Cena 50 a 25c.

VILÍMKŮV

Humoristický Kalendář

Nejpodatnější sbírka vtipů.

Pouze 15 centů.

Máme něco vtipisků Vilímkovala Humoristického Kalendáře z roku 1893, obsahujícího přes 100 stránek humoru a vtipu, s neobčasnými vyobrazeními, s krásným titulním celostránkovým obrazem: "Libaše věští slávu Prahy," které pošleme komukoliv za 15 centů v penězích neb kůkách.

Vyd. Pok. Západu.

CHCETE SI POCHUTNAT!

... KURTE ...

Paldovy znamenité tabáky!

KORUNU... GRANULOVANÝ AUSTRIAN PURE

Zkuste je! Hlaste se o ně! Žádný obchod nebudí bez nich. Těz výborné odpadky od doutníků (Clippings) a velký výběr dobrých a laciných doutníků stále máme na skladě.

ADRESA:
Great Central Tobacco Works
ELGIN, IOWA. 10 3P

JAN F. SPIRK,
veřejný notář.

VE WILBER, - - - - - NED

Všechny práce notářské jsem svěřeně budov správně vyřizuju. Peníze na pozemek přijímá za velmi nízké úroky a na výhodné splátky, a stupuje několik společností pojišťujících a pojišťovněch společností. Dlouholetá zkušenost tomto oboru zabezpečuje. Máte vyřizání obchodů, jsem svěřeně. Kupujete-li neb prodáváte hlaste se o ně!

V Praze, Saunders Co., Neb

je nyní česká lékárna.

A. MAŠINDA,
zkušenosť lékařník.

má tam na skladě všechny byliny, kořínky, všelijaké thé, kapky, olejíčky, stávičky, prášky, masti, náplasti, (mastry) vodičky, pliluky, zkrátka vše co do lékárny patří. Připravují te rozličné mazání pro lidské neduhy účebniny pro domácí zvířata, a větším dílem třem vídy na to pravé Léku Severových a jiných t. z. patentních mám též hojný výběr, jakožto parvy, štětky, olej na barvení i na stroje, zkrátka vše, co v lékárně má být. Zvláště velkou zásobu mám všech věcí, z kterých se recepty připravují, a jsou již z Čech anebo od doktorů zdejších. Dlouholetý cvik mně dal mnohou zkušenost, a ta přišla a přijde mnohým krajanům vho. — Zvláště starostlivost věnuje receptům.

26.) **A. MASINDA,**
lékařník

Prostředek staré chůvy pro děti

SOOTHING - SYRUP.

Pro děti, jimž rostu zuby.

Vždy se má dávat dítčím, když jim počínají růst zuby. Upokojí dítě, umírní bolesti a dá se po něm zmlknout. Vyřadí větrovou koliku a jest nejlepším prostředkem proti prájmu a zácpě.

DR. KERR

Úplné vyléčení kuřích ok.

Nabízím rodákům svým jistý a bezpečný lék k úplnému a dokonatému vyléčení kuřích ok aneb otlačení bunions. Jiné léky zjednaří sice úlevu, ale nikoho nezabaví úplně těchto trapičů, kdežto já za svůj lék ručím.

Cena lahvičky 2-mcové \$1.00.

Lék zašle se každému ochotnému po održení ceny. Pište na

A. ZUCKER,
22 na **Horr. Park Co., Mont.**

Pánům úředníkům spolků.

Účetní (obchodní) knihy, jak Ledgers, Journals, denní knihy, jiné od 75c. nahoru u Pokr Západu.